

Søknad om forlengelse av skjellsandkonsesjon I Sømna kommune

-Søker: Kvitsand as Org.nr. 928 776 484

-Adresse: Osodden9 9876 Vevelstad

-Mailadresse: skjkris@online.no

-Tlfnr 908 21 120

-Koordinater på omsøkt områder:

Tyven-Langøy :

SW 65°13'30,55"N 11°56'3,24"Ø NØ 65°14'27,38"N 11°57'41,51"Ø

NW 65°14'38,73"N 11°56'31,57"Ø SØ 65°13'17,57"N 11°56'59,98"Ø

Kråkøybåen omfattes ikke av søknaden, ei heller de områder som er grunnere enn 5 meter, som er satt som begrensning i konsesjonene!

Koordinater, Kråkøybåen:

SW 65°14'6,2"N 11°56'23,46"Ø NØ 65°14'5,59"N 11°56'28,31"Ø

NW 65°14'2,58"N 11°56'18,87"Ø SØ 65°14'0,32"N 11°56'21,91"Ø

-Opptaksmetoder:

Det vil bli brukt pumping, men bruk av grabb kan forekomme, som reserveløsning. Vi har gjort oss endel erfaringer, etter å ha engasjert et sandpumpefartøy til å ta opp sand på området i 2022.

Dette har medført at vi for tiden er i gang med å utvikle en annen metode enn ordinær sandpumping. De tradisjonelle sandpumpefartøyene, egner seg best der hvor sandforekomstene er svært tykke, slik at de kan ligge å trykke sugerøret imot sandbakken, for maksimal sandinnblanding med vannet. Dette gjøres for å laste fartøyet snarest mulig.

Denne metoden viser seg å være for brutal, når området har leirgrunn under sandlaget. Vi må derfor arrangere utstyret på et slikt vis, at vi kun tar av de flyktige korallsandlagene, og unngår at man får

uønsket materiale innblandet, noe som kan føre til reklamasjoner. Den metoden vi nå vil sates på, vil ikke påføre havbunnen unødvendig belastning, noe som igjen vil føre til raskere restitusjon for området, etter endt opptak av sand.

-Opplysninger om sjøbunnen:

De omsøkte områder er en del av et gruntområde på vestsiden av Sør-Kvaløy i Sømna. Hele området består av skjærskaller og små holmer med skjellsand omkring iblandet leire, dette er ikke salgbart, og blir forsøkt unngått som innblanding, da man risikerer reklamasjoner. Over dette noe seige laget, ligger det helt ren korallsand, omtrent som snøfonner utover. Disse er i bevegelse, alt etter vær og strømpåvirkning. Derfor fremstår de som svært rene og noe flyktige. Disse fonnene forsøker vi å ta deler av, men må forlate en del av de, for å unngå leirinnblanding. Således vil området for fremtiden fremstå ganske likt som før uttaket, da naturen selv vasker rundt i området, som er svært værutsatt fra spesielt vestlige og nordvestlige vindretninger, og tilgrensende nokså åpent hav.

-Opptakssesong:

Opptak vil foregå hele året, men hovedaktiviteten er planlagt i vinterhalvåret.

-Forekomstens antatte størrelse:

Forholdene på lokalitetene er varierende, så mengdeanslag er omtrentlige:

Tyven-Langøy : Ca: 35 000 m³

Det søkes om et årlig opptak på 5000m³ i fem år.

Forhold vedrørende fylkeskommunal, og kommunalt planverk:

Sømna kommune:

Ved søknad om konsesjon i 2019, ble søknaden politisk behandlet uten innsigelser. Vi forbereder også en søknad om et lite område som grenser inntil denne konsesjonen, og denne må da også opp til ny politisk behandling i kommunen.

I kystsoneplanen, ligger området innenfor flerbruksområder, der næring kan tillates.

Tiltakets innvirkning på naturmangfoldet:

Benyttede kartportaler: Artskart, Naturbase, Nordlandsatlas og Yggdrasil.

Da Fylkeskommunen tildelte undertegnede konsesjon 16.05.2019, foretok de en vurdering av berøringen av naturmangfoldet som tiltaket ville medføre. Sett opp I mot naturtypens store utbredelse langs kysten av Nordland, og tiltakets omfang, vurderes tiltaket som ikke vesentlig belastning for naturtypen, og økosystemet.

Det man kunne finne I dette materialet, var at områdene er alminnelige beiteområder for fiskeartene Torsk, Sei, og Hyse.

Det kan finnes noe børstemark I sandfonnene. Denne har vist seg å kunne reetablere seg etter avsluttet sanduttak. Dette er observasjoner gjort på Sør og Vestlandet, i forbindelse med undersøkelser i Fylkeskommunal regi av sanduttakets innvirkning på bunnfauna. Vi anser utnyttelsen av korallsand, som består av nærmere 95-98 % ren kalsium, som den mest miljøvennlige utvinningsformen som fins for kalkråstoff. Vår påstand er at det nasjonale uttaket av slik sand ikke er større enn den nasjonale tilveksten. Således er vi langt inne på noe som kan kalles bærekraftig, selv om naturvernørster hevder det motsatte, at skjellsand ikke er en fornybar ressurs. Hvis man tar seg en tur i fjæra, på kysten, og studerer over litt tid, hva som faktisk vokser der på ny, hvert år, vil man få se hvor stor kalkrugltilveksten egentlig er. Man må se disse sanduttakene i sammenheng med de enorme sand områdene langs kysten, som ellers ligger uberørt.

Ringvirkninger:

Vi er avhengige av å leie tjenester hos lokale entreprenører, for å ta sanden på land, og transport til kunde.

Ved tidligere uttak i Sømna, ble entreprenør Torstein Reinfjord benyttet, han stilte opp med flere lastebiler og traktorer og hjullaster. Reinfjord stilte egnet område til disposisjon for mellomlagring av sand, og bisto igjen ved utskiping til større fartøy for transport til kunde. Hele operasjonen forløp meget godt, og aktiviteten var kjærkommen for entreprenøren, på ei årstid hvor oppdrag ellers sto i bero.

Det ble senere tatt opp mere sand, som ble mellomlagret på Gårdsøya i Brønnøysund. Da ble Bendiksen entreprenør as , engasjert med lossing, lagring og lasting for transport til kunde.

Det er veldig givende å kunne holde i gang en aktivitet, som inkluderer lokalt næringsliv på denne måten, og denne type sanddrift drar med seg ringvirkninger til flere aktører.

I tillegg kommer samarbeidet med småskipsrederiet Sealg as, som har fraktesfartøyer som egner seg til denne type drift.

De har ms Basen, 520 DWt, som går for ALGEA as I Brønnøysund, og i tillegg ms Steffen Andreas 750 DWt, som går for NORDASFALT as I Bodø.

Vi planlegger, riktignok med tilstrekkelig konsesjonsgrunnlag, å starte videreføring av korallsand. Vi har til rådighet et skjellsandtørkeanlegg, som gjør oss i stand til å levere ferdig råstoff, dersom markedet viser interesse. Dette vil medføre behov for mer aktivitet og arbeidskraft, og framstår som svært interessant tilleggsvirke, som planlegges lagt til Vevelstad .

Skjellsand og korallsand vil bli levert til landbruket på Helgeland, Trøndelag og Møre. Vi har møtt stor interesse for dette, men har ikke vært tilstrekkelig leveringsdyktige opp i mot landbruket, da konsesjonsområdet vi har allerede, har vist seg utfordrende å høste av, med de forhold som er fremherskende der. Som tidligere nevnt har vi derfor videreutviklet høstemetoden, for å kunne nyttiggjøre korallsanden i området, som er av svært god kvalitet.

Når det gjelder kunnskap om opptak av sand fra sjøen, og kjennskap til havbunnsfauna, og sandopptaks innvirkning på det, har undertegnede fartstid på sandfraktefartøy helt siden sist på syttitallet, hvor skjellsandgrabbing, og støypesandopptak var vanlig virksomhet på min onkels fraktebåt, hvor jeg jobbet i perioder.

Undertegnede har selv tidligere hatt fraktefartøy, som har drevet med sandopptak, og mudring, grus og asfalttransport. I tillegg har man drevet med dykking, som har gitt meg muligheten til å følge med på områder som tidligere har vært brukt til sandopptak.

Har I tillegg drevet fiske, vært taubåtskipper, brønnbåtskipper, og fergeskipper. Min kompetanse er på flere områder ganske sammenfallende med de to andre skjellsandaktørene som har holdt på noen år her på kysten. Jeg tar dette med, siden en annen aktør har gjort et nummer ut av påstått mangel på slik kompetanse.

I skrivende stund har jeg tatt jobb som fører på fraktefartøy igjen, i SEALG as som jeg har som samarbeidspartner, og hvor skjellsandvirksomheten skal inngå som en del av næringsgrunnlaget. Rederiet behøver å styrke næringsgrunnlaget, for å kunne klare å møte kravene i den grønne omstillingen vi nå er inne i.

Undertegnede sitter inne med en spesiell type kunnskap om skjellsand, og kystforhold, og ser således på dette som en ressurs som, siden Staten har åpnet for utnyttelse av denne, kan skape mer aktivitet i distriktene i Nordland fylke, og være med på å styrke grunnlaget for flere eksisterende virksomheter på Helgeland spesielt, siden man har tilhold der.

Vi har gjort mye kartleggingsarbeid på Helgeland, og har forsøkt å finne sandressurser langt fra folk og andre næringer, for ikke å forstyrre andre. Disse interessante lokalitetene viste seg, selv om de lå i nærmest åpent hav, å være utilgjengelige, på grunn av innretningen av kystsoneplaner, som tildels synes utformet på mangelfullt kunnskapsgrunnlag.

Vi opplevde da at tiden gikk fra oss, men tidligere fylkesgeolog oppfordret oss da til å søke midlertidig konsesjon i Andøy, da det skulle være nok sand der til flere aktører

. Det har vist seg å være en tabbe som har kostet oss svært mye tid, og vi har måttet tåle trusler og ufinheter pr telefon.

I saksbehandlings korrespondanse fremkom det også forsøk på å stille oss i et dårlig lys. I ettertid ser man at man har kastet bort mye tid på noe som opplevdes som svært ubehagelig.

Så vi får egentlig bare fortsette med å finne lokaliteter på våre kanter på Helgeland. Så får vi håpe at de fremsatte trusler fra andre aktører ikke blir noe av.

Vi får i fortsettelsen regne med at Fylkesforvaltningen kan være til å stole på, og ønsker at de kan bidra til at man får avsatt områder som er egnet til sandopptak i kystsoneplanene. Det ville i så fall virke direkte inn på næringsaktiviteten i fylket.

KVITSAND as

Skjalg Kristensen